

kurva

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

POUPNE

Egz. Nr **1**

16

ppłk dypl. Edward LECH

**ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE MARSZU
PRZEZ PUŁK**

Skrypt

Pf 39956

WARSZAWA
Wydawnictwo Naukowe PWN
Instytut Wydawniczy
Na order

Pf 39956

WARSZAWA

MARZE

1974

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

"ZATWIERDZAM"
SZEFE KATEDRY TAKTYKI OGÓLNEJ

gen.bryg. Marian WASILEWSKI

W UŻYTKU
SŁUŻBOWYM

POUFNE

Egz. Nr ...

1

Amell. just 12657

ppłk dypl. Edward LECH

ZASADY, ORGANIZACJA I PROWADZENIE MARSZU

PRZEZ PUŁK

S k r y p t

BIBLIOTEKA NACJONALNA ASG WP
Archiwum Państwa Służb Służbowych

Nr ewid. ~~...~~

~~...~~ 39956

WARSZAWA

MARZEC

1974 r.

DEPARTMENT OF THE ARMY
WASHINGTON

Order by letter

RECEIVED
DEPARTMENT OF THE ARMY
WASHINGTON

7-3-35

SPIS TREŚCI

str.

W S T E P

I. DEFINICJE MANEWRU, PRZEGRUPOWANIA, PRZESUNIĘCIA	
I MARSZU	5
II. OGÓLNE ZASADY MARSZU /pz,pcz/.....	8
1. Warunki w jakich marsze mogą być organizowane i prowadzone	8
2. Możliwości marszowe pułku.....	9
3. Organizacja odpoczynków	10
4. Ugrupowanie marszowe	12
III. MARSZ PUŁKU W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH.....	15
1. Marsz pułku w zimie.....	15
2. Marsz pułku w czasie roztopów	16
3. Marsz pułku w terenie lesisto-bagnistym.	17
4. Marsz pułku w górach.....	17
5. Marsz pułku przez miasto.....	19
IV. ORGANIZACJA MARSZU PUŁKU	20
1. Wypracowanie decyzji	20
2. Postawienie zadań	22
3. Organizacja zabezpieczenia marszu	23
V. PROWADZENIE MARSZU PRZEZ PUŁKU	28

W S T E P

Gwałtowny rozwój sprzętu bojowego, a szczególnie broni o dużej sile rażenia w zasadniczy sposób zmienił charakter pola walki. Ze względu na szybko zmieniającą się sytuację, częste zmiany rodzaju działań - nie będą wyjątkiem, lecz regułą. O powodzeniu decydować będzie wytworzenie lokalnej przewagi na wybranym kierunku, a to jest związane z koniecznością przeprowadzenia marszu zarówno w skali taktycznej jak i operacyjnej. Dlatego rola i znaczenie przesunięć wojsk a szczególnie marszów poważnie wzrosła.

W związku z tym wojska zawsze powinny być gotowe do przesunięć na duże odległości w warunkach stałego zagrożenia użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, oddziaływania jego lotnictwa, skażenia promieniotwórczego, chemicznego i zakażenia biologicznego oraz zniszczenia dróg i przepraw.

I. DEFINICJE MANEWRU. PRZEGRUPOWANIA. PRZESUNIECIA I MARSZU

1. Pojęcie manewru

W dostępnej literaturze wojskowej pojęcie manewru różnie jest przedstawiane. Wydaje się, że najbardziej właściwe pojęcie manewru zawarte jest w MEW str. 256, z treści którego wynika, że "manewr - jest to ruch wojsk /sił i środków/ w celu zajęcia najdogodniejszego położenia w stosunku do zgrupowania nieprzyjaciela i stworzenia warunków do skutecznego działania".

Istota manewru wynika z zamiaru walki i polega na działaniu /ruchu/ wojsk ściśle dostosowanym do położenia ogólnego i zadania bojowego, zmuszającym nawet silniejszego przeciwnika do przyjęcia rozstrzygającej walki w warunkach najkorzystniejszej - szych dla wykonujących manewr wojsk.

Zależnie od kierunku wykonania rozróżnia się następujące rodzaje manewru: czołgowy, skrzydłowy i odfrontowy.

Szybkość manewru osiąga się przez wysokie tempo marszu, zdolność pokonywania z marszu różnorodnych przeszkód i należyte zabezpieczenie marszu - szczególnie drogowe.

Manewr ściśle związany jest z przegrupowaniem i przesunięciem wojsk /sił i środków/. Współzależność tę można określić następująco: nie może być manewru bez przegrupowania, gdyż jest on jego częścią składową. Przegrupowanie dokonuje się drogą przesunięć. O ile przegrupowanie jest treścią działania o tyle przesunięcie jest formą jego realizacji. Przegrupowanie i przesunięcie stanowi podstawową część manewru i jemu są podporządkowane.

2. Przegrupowanie wojsk

Pod pojęciem przegrupowanie - należy rozumieć zmianę istniejącego rozmieszczenia sił i środków na określonych kierunkach (drogą przesunięcia wojsk z jednych rejonów /rubieży/ w inne w celu stworzenia nowego ugrupowania.

Przegrupowanie może być realizowane pieszo, na własnych środkach transportowych lub środkach masowych przewozów. Przegrupowanie w zależności od sytuacji oraz otrzymanego zadania może być realizowane przed walką i w czasie walki.

3. Przesunięcie wojsk

Jest to zorganizowane przemieszczenie wojsk określonym sposobem, z jednego rejonu do drugiego lub z jednej rubieży na inną.

Przesunięcie może być realizowane za pomocą marszów i przewozów: - transportem kolejowym, wodnym lub powietrznym oraz sposobem kombinowanym, który polega na tym, że część wojsk wykonuje marsz na własnych środkach transportowych, a część koleją, transportem wodnym lub powietrznym.

4. Marsz

Najczęściej stosowaną formą manewru jest przesunięcie wojsk na własnych środkach. W słownictwie wojskowym określamy to nazwą marsz. Pod pojęciem marszu należy rozumieć, że jest to zorganizowane przesunięcie wojsk w kolumnach po drogach w celu osiągnięcia wyznaczonego rejonu /rubieży/.

Zależnie od zadania i sytuacji marsze mogą być wykonywane do frontu, wzdłuż frontu oraz od frontu do tyłu.

Marsz do frontu - polega na zbliżeniu się wojsk do nieprzyjaciela znajdującego się w obronie, wycofującego się, nacierającego lub maszerującego naprzeciw naszym wojskom. Marsz w kierunku frontu wykonuje się w celu utworzenia zgrupowania wojsk do natarcia, potęgowania wysiłków do rozwinięcia powodzenia lub przejścia do obrony na kierunku: uderzenia nieprzyjaciela, zamiany oddziałów, które utraciły zdolność bojową i do wykonania kontrataków w obronie.

Marsz boczny - wykonuje się wzdłuż frontu i może mieć miejsce przede wszystkim w celu przeniesienia wysiłków na nowy kierunek.

Marsz odfrontowy - wykonuje się podczas przegrupowań i ewentualnie wycofania.

II. OGÓLNE ZASADY MARSZU /pz. pcz/

1. Warunki w jakich marsze mogą być organizowane i prowadzone.

Z chwilą rozpoczęcia działań istnieć będzie możliwość ciągłego oddziaływania nieprzyjaciela /lotnictwo, rakiety, desanty/ na znaczną głębokość. Dlatego organizując marsz należy uwzględnić czynnik zagrożenia ze strony nieprzyjaciela zarówno naziemnego jak i powietrznego, jak również i stopień tego zagrożenia.

Pułk może wykonywać marsz dla:

- koncentracji sił i środków w ramach dywizji;
- zajęcia rubieży wejścia do walki jako drugi rzut dywizji;
- zniszczenia wysadzonych na tyłach wojsk własnych desantów nieprzyjaciela;
- przegrupowania sił w ramach wyższego szczebla z jednego kierunku na inny;
- zajęcia rubieży do wykonania kontrataku;
- oderwania się od nieprzyjaciela i zajęcia nowej rubieży ochronnej.

Pułk może wykonywać marsz w różnych warunkach terenowych i atmosferycznych tak w dzień jak i w nocy. Niezależnie od warunków w jakich marsz jest wykonywany pułk powinien przybywać do wyznaczonego rejonu w terminie i w pełnej gotowości bojowej.

Osiąga się to przez:

- przygotowanie zawczasu do tego pododdziałów pułku;
- prawidłowy podział sił i środków;
- rozpoznanie i przygotowanie dróg marszu;
- sprawną organizację przesunięcia;
- wszechstronne zabezpieczenie wojsk w rejonie wyjściowym i podczas przesunięcia ze szczególnym uwzględnieniem maskowania wojsk.

Podczas marszu pułk powinien być w stałej gotowości do walki, a zwłaszcza do odparcia uderzeń powietrznych, niszczenia desantów i grup dywersyjnych nieprzyjaciela, usuwanie zni-

szczeń na drogach, budowy obejść, pokonania stref skażonych i likwidacji skutków uderzeń bronią masowego rażenia.

Pułk może wykonywać marsz w składzie dywizji lub samodzielnie. Miejsce pułku w ugrupowaniu marszowym dywizji określa dowódca dywizji w zależności od: terenu, ilości dróg i stanu drożni, stanu ukończenia pułku oraz właściwości działań na rubieżach możliwego zetknięcia się z nieprzyjacielem.

W składzie dywizji pułk może maszerować w kolumnie sił głównych, w awangardzie, lub jako oddział wydzielony, a podczas wycofania w ariergardzie dywizji.

Pułk z zasady wykonuje marsz po jednej drodze.

Należy dążyć by drogi marszu nie przechodziły przez miasta, ciaśniny i w pobliżu stacji kolejowych. Oprócz dróg głównych należy wyznaczyć i przygotować drogi zapasowe i rezerwowe.

2. Możliwości marszowe pułku /pz, pcz/

Na możliwości marszowe pułku mają wpływ takie czynniki jak:

- właściwości manewrowe, eksploatacyjne i bojowe sprzętu wchodzącego w skład wyposażenia pułku;
- fizyczne możliwości i poziom wyszkolenia kierowców;
- przygotowanie wojsk do marszu i umiejętności dowódców i sztabu w kierowaniu marszem;
- stan dróg i warunki meteorologiczne;
- stopień oddziaływania nieprzyjaciela.

Na podstawie wieloletnich doświadczeń przyjmuje się obecnie następujące średnie normy możliwości marszowych:

Lp.	Rodzaj kolumny	Prędkość w km/godz.	
		w dzień	w nocy
1.	Kolumna mieszana	20-30	15-20
2.	Kolumna samochodowa	30-40	25-30

W ciągu doby maszerujące kolumny mogą przebywać:

- kolumny mieszane - 200-250 km;
- kolumny samochodowe - 300-350 km.

Podane normy nie się stałe i w zależności od istniejących warunków mogą nastąpić pewne odchylenia. Na przykład w nocy przy częściowym maskowaniu światła, użyciu noktowizorów, przy świetle księżyca oraz po drogach z sygnalizacją świetlną i jednokierunkowych - prędkości marszu mogą być zbliżone do dziennych. Również i w dzień na skutek silnej mgły czy dużych opadów prędkość marszu może być mniejsza od zakładanych norm. Duży wpływ na prędkość marszu ma stan dróg. Dlatego podczas planowania marszu kalkulację należy przeprowadzać oddzielnie na każdy odcinek drogi, uwzględniając aktualnie istniejące warunki marszu.

3. Organizacja odpoczynków

Organizując marsz należy planować odpoczynki. Konieczność organizowania odpoczynków w marszu wynika między innymi z potrzeb materiałowych/ np. uzupełnienie paliwa/, wymagań technicznych /obsługa techniczna, naprawa sprzętu/ oraz ze zmęczenia stanów osobowych i spożycia posiłków.

Odpoczynki mogą być: krótkie, długie, dzienne /nocne/ oraz dobowe.

Odpoczynki krótkie - 20-30 minutowe dla pułku wyznacza się co dwie - trzy godziny marszu, z tym, że pierwszy odpoczynek z zasady po dwóch godzinach marszu. W trudnych warunkach marszu /zły stan dróg, niepomyślne warunki atmosferyczne/ czas trwania i częstotliwości krótkich odpoczynków mogą być większe.

W czasie krótkich odpoczynków sprawdza się ogólny stan techniczny pojazdów.

Odpochniki długie - 2-4 godzinne przewiduje się zwykle na początku drugiej połowy marszu dobowego. Długie odpochniki przeznacza się na: sprawdzenie stanu technicznego pojazdów oraz usunięcie wykrytych niesprawności, a w razie potrzeby wykonanie naprawy bieżącej i obsługi technicznej; uzupełnienie materiałowe; spożycie gorącego posiłku, odpochniek kierowców. Długich odpochników nie wyznacza się w nocy, w zimie podczas silnych mrozów i podczas marszu na odległość mniejszą niż odległość marszu dobowego.

Odpochniek dzienny /nocny/ wyznacza się w ramach każdej doby marszu, jeżeli marsz planowany jest na przeciąg kilku dni. Czas trwania odpochniku dziennego /nocnego/ może wynosić 6-10 godzin. Wynika to z następujących kalkulacji:

marsz	- 10 - 12 godz.
4 odpochniki krótkie	- 2 - 2 godz.
1 odpochniek długi	- 2 - 4 godz.
R a z e m	14 - 18 godz.

Pozostało na odpochniek dzienny /nocny/ od 6 do 10 godzin. W ramach odpochniku dziennego /nocnego/ wykonuje się te same czynności co na odpochniku długim, a ponadto przewiduje się czas na sen.

Odpochniki dobowe mogą być organizowane po 2-3 dobach marszu.

Na krótkie odpochniki wojska zatrzymują się w kolumnach, zachowując między pojazdami, pododdziałami i oddziałami odległości w jakich wykonywany jest marsz. Pojazdy w kolumnach zatrzymują się po prawej stronie drogi.

Podczas odpochników długich, dziennych /nocnych/ oraz dobowych wojska schodzą z drogi marszu i rozmieszczają się w sposób rozśrodkowany wzdłuż bocznych dróg w kolumnach batalionowych lub kompanijnych, tak aby utrzymać stałą gotowość bojową i jak najmniej czasu stracić na ponowne wyciąganie kolumn.

W planowanym rejonie odpochniku nie powinno być miast i dużych osiedli oraz większych przeszkód wodnych. Ponadto rejon

odpoczynku powinien zapewnić:

- zjazd wozów bojowych i pojazdów mechanicznych z drogi;
- sprzyjające warunki maskowania i obrony wojsk przed bronią masowego rażenia;
- możliwość zorganizowania zaopatrywania;
- możliwość zmiany ugrupowania marszowego.

4. Ugrupowanie marszowe

Ugrupowanie marszowe jest to celowe rozmieszczenie sił i środków w kolumnach do marszu.

Ugrupowanie marszowe pułku zależne jest od:

- rozmieszczenia pododdziałów w rejonie, z którego rozpoczyna się marsz;
- sytuacji taktycznej;
- rodzaju marszu /dofrontowy, boczny, odfrontowy/;
- kierunku zagrożenia przez nieprzyjaciela;
- stanu drożni oraz charakteru terenu na kierunku marszu;
- miejsca i zadania pułku w ugrupowaniu marszowym dywizji;
- charakteru zadania po wykonaniu marszu;
- materiałowo-technicznego zabezpieczenia.

Ugrupowanie marszowe we wszystkich wypadkach powinno zapewnić osiągnięcie dużej prędkości marszu, możliwość wykonania manewru w ramach kolumny z jednej drogi na drugą, szybkie rozwinięcie wojsk w ugrupowanie przedbojowe i bojowe, możliwość równoczesnego wprowadzenia do walki jak największej ilości środków ogniowych, zmniejszenie wrażliwości na uderzenia broni masowego rażenia i lotnictwa nieprzyjaciela, oszczędność sił ludzkich i pojazdów mechanicznych oraz utrzymanie ciągłego dowodzenia.

Ugrupowanie marszowe pułku składa się z:

- organów rozpoznawczych;
- ubezpieczenia marszowego;
- kolumny sił głównych;
- pododdziałów tyłowych;
- oddziału wydzielonego /jeśli się go wysyła/.

Organa rozpoznawcze /SPR, PR/ organizowane są z etatowych pododdziałów rozpoznawczych lub pododdziałów piechoty /czołgów/. Maszerują one w odległości maksymalnego zasięgu środków łączności od czoła sił głównych. Zadaniem organów rozpoznawczych w marszu jest wykrycie na czas nieprzyjaciela i uprzedzenie o jego działalności ubezpieczenia marszowe i siły główne pułku. Ponadto prowadzą one rozpoznanie terenu/dróg, mostów/ oraz skażeń i zakażeń.

Ubezpieczenie marszowe powinno zapewnić ciągłość marszu kolumn sił głównych, nie dopuścić do rozpoznania sił własnych przez organa rozpoznawcze nieprzyjaciela, zabezpieczyć wojska przed niespodziewanym napadem sił naziemnych, zapewnić warunki rozwinięcia i wejścia do walki sił głównych.

Pułk w marszu dofrontowym ubezpiecza się od czoła awangardą w sile do wzmocnionego batalionu lub szpicą czołową w sile do wzmocnionej kompanii. Jeżeli wykonuje marsz samodzielnie, wówczas wysyła do tyłu szpicę tylną. W razie potrzeby wysyła się także szpice boczne. Ubezpieczenie wysyła się na odległość: awangardę 12-15 km od sił głównych pułku; szpice czołowe - 3-5 km od sił głównych awangardy; szpice tylne - 3-5 km od ogona kolumny, szpice boczne do 5 km.

Pułk w marszu wzdłuż frontu ubezpiecza się od strony zagrożonego skrzydła oddziałem bocznym w sile batalionu w odległości 8-12 km od osi marszu sił głównych pułku oraz szpicami od czoła i tyłu.

Pułk w marszu odfrontowym ubezpiecza się od tyłu awangardą w sile do wzmocnionego batalionu, która działa w odległości 12-15 km od ogona sił głównych, oraz szpicami na skrzydłach i od czoła.

Pułki maszerujące za innymi pułkami ubezpieczają się od czoła tylko ubezpieczeniem bezpośrednim, a jeśli grozi napad ze skrzydeł i z tyłu, to oprócz tego mogą wysyłać ubezpieczenie boczne i tylne.

Pododdziały wyznaczone do ubezpieczenia marszowego powinny być zdolne do prowadzenia samodzielnej walki z nieprzyjacielem naziemnym oraz pokonania napotykanych na drodze za-

pór i odcinków skażonych. W tym celu należy je wzmacniać artylerią, a ponadto pododdziały piechoty czołgami, a pododdziały czołgów pododdziałami piechoty, saperami, chemikami i środkami przeciwlotniczymi.

Ubezpieczenie wyznacza się zwykle na cały czas marszu. Podczas odpoczynków długich oraz dziennych /nocnych/ ubezpieczenie marszowe działa według zasad ubezpieczeń na postoju. Awangarda może przekształcać się w oddział czat, szpice w czaty, a patrole wysyłane z pododdziałów ubezpieczających lub bezpośrednio z pododdziałów maszerujących - w placówki. Ponadto z poszczególnych pododdziałów mogą być dodatkowo wydzielone patrole, posterunki obserwacyjne lub podołuchy. Odległość tych ubezpieczeń od sił głównych będzie w zasadzie taka sama jak w czasie marszu. Z chwilą rozpoczęcia marszu, jeżeli nie nastąpiła zmiana ubezpieczeń, poszczególne elementy ubezpieczeń przyjmują ponownie formę ubezpieczeń marszowych.

Siły główne pułku zmechanizowanego maszerują w kolumnach batalionowych. Odległość między kolumnami batalionowymi nie mniejsza niż 5 km. Odległość między kompaniami piechoty wynosi 200 m. Pododdziały czołgów pułku zmechanizowanego/pcz/maszerują w kolumnach kompanijnych. Odległość między kompaniami wynosi 2-3 km.

Tyły pułku maszerują w odległości 5-10 km za siłami głównymi.

Oddział wydzielony w marszu może być wysyłany dla uchwycenia:

- rubieży wejścia do walki sił głównych;
- dogodnej rubieży do rozegrania boju spotkaniowego jeżeli nie jest możliwe wcześniejsze uchwycenie jej przez ubezpieczenia;
- węzłów dróg lub przepraw gdy istnieje zagrożenie uchwycenia ich przez desanty nieprzyjaciela.

Pułk może wysłać OW w sile wzmocnionego batalionu piechoty /pcz - 1-2 kcz/ na odległość 20-50 km. /1-2 godziny marszu/ od sił głównych pułku.

III. MARSZ PUŁKU W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

Marsz pułku w warunkach szczególnych organizuje się w zasadzie tak jak w warunkach normalnych, uwzględniając do -
datkowo specyfikę tych warunków.

Marsz w warunkach szczególnych jest znacznie trudniej-
szy, zwiększa się bowiem nie tylko zakres przedsięwzięć przy-
gotowawczych /przed marszem/ i obsługowych /w czasie marszu/,
lecz także możliwości prowadzenia marszu są również znacznie
gorsze. Powoduje to z zasady obniżenie prędkości ruchu ko -
lumn.

1. Marsz pułku w zimie

W czasie organizacji i prowadzenia marszu przez pułk
w zimie dodatkowego przygotowania i obsługi wymagają stan
osobowy oraz pojazdy i drogi.

Do podstawowych przedsięwzięć należy zaliczyć:

- w zakresie przygotowania i obsługi stanu osobowego w celu
zapobiegania odmrożeniom: organizacja suszenia umunduro -
wania /przed marszem i w czasie długich odpoczynków/; wy-
dawanie ciepłej strawy oraz gorącej kawy /herbaty/; organi-
zacja zapraw fizycznych /w czasie odpoczynków/ w celu roz-
grzania się; organizacja przeglądów i pomocy sanitarnej ;
przygotowanie dostatecznej ilości ukryć i opału w rejonie
długiego odpoczynku;
- w zakresie przygotowania i obsługi pojazdów: przygotowa -
nie silników do pracy przy niskich temperaturach; pod -
grzanie silników pojazdów w czasie odpoczynków; wyposaże-
nie pojazdów w środki i urządzenia zwiększające zdolność
pokonywania terenu, maskowanie sprzętu bojowego przez
malowanie na biało lub przykrycie białymi płótnami, pokrow-
cami, brezentami; zaopatrzenie pojazdów przeznaczonych do
przewożenia ludzi w przykrycia, a w razie potrzeby dodat-
kowe uszczelnianie istniejących przykryć; ogrzewanie po -

jazdów sztabowych /przeznaczonych do pracy w ruchu/ wewnątrz; przygotowanie odpowiednich ukryć oraz zapewnienie dostatecznej ilości ciepłej wody w rejonie długiego od - poczynku;

- w zakresie przygotowania i obsługi dróg ; oczyszczenia jezdni z nadmiernej ilości śniegu ; przygotowanie odpowiedniej ilości mijanek ; posypywanie oblodzonych dróg ; utrzymywanie ciągników ewakuacyjnych na odcinkach dróg z krętymi pojazdami i zjazdami ; przygotowanie dróg dojazdowych z dróg marszu do rejonów rozmieszczenia wojsk.

2. Marsz pułku w czasie roztopów

W czasie roztopów, które w naszych warunkach klimatycznych mogą występować zarówno wiosną, jak i jesienią oraz zimą, szczególne trudności w marszu kolumn pododdziałów pułku spowodowane są rozmokniętą jezdnią dróg oraz ograniczonymi możliwościami korzystania z objazdów drogami polnymi.

Okres roztopów charakteryzują częste zmiany warunków atmosferycznych /deszcz, mokry śnieg, mgła/ wylewy rzek itp. Wszystko to obniża ruchliwość wojsk, zwłaszcza maszerujących drogami gruntowymi; zwiększa zużycie paliwa, powoduje konieczność specjalnego przygotowania pojazdów i przeszkolenia kierowców w prowadzeniu pojazdów po bezdrożach, a także większego niż w innych warunkach wzmocnienia wojsk pododdziałami inżynierskimi. Wymienione warunki utrudniają działania lotnictwa nieprzyjaciela oraz zmniejszają promień strefy rażenia wojsk podczas wybuchu jądrowego. Opady atmosferyczne sprzyjają jednak szybkiemu opadaniu obłoków promieniotwórczych.

Marsz pojazdów gaśnicowych i kołowych w jednej kolumnie podczas roztopów jest utrudniony, a często niemożliwy. W takich wypadkach pojazdy gaśnicowe i kołowe pułku należy kierować na różne drogi, a jeżeli nie można tego wykonać, to pojazdy gaśnicowe powinny się przemieszczać na poboczach dróg lub należy je prowadzić za pojazdami kołowymi.

Marsz pułku w czasie roztopów wymaga organizowania silnych oddziałów zabezpieczenia ruchu. Szczególną uwagę należy zwrócić na oczyszczenie dróg, budowę rowków odwadniających, urządzenie objazdów, a także na wykorzystanie zawnazu przygotowanych elementów składowych nawierzchni drogowych. Na odcinki dróg trudne do przebycia jeszcze przed ruchem kolumn skierowuje się środki pomocy technicznej.

3. Marsz pułku w terenie lesisto-bagnistym

W terenie lesisto-bagnistym należy dokładnie rozpoznać drogi i przesieki. Ubezpieczenie marszowe powinno być zdolne do samodzielnego pokonywania zapór i przeszkód. Powinno ono działać na mniejszych odległościach od ubezpieczonych kolumn. Na ważnych drogach rökadowych i przesiekach powinny być wystawione stałe ubezpieczenia boczne.

Na drogach leśnych i przesiekach buduje się mijanki, a w razie konieczności w niektórych miejscach /np. na zakrętach/ poszerza się jezdnie drogi. Zwiększa się również liczbę posterunków regulacji ruchu, w razie potrzeby ustawia się dodatkowe znaki drogowe /np. dotyczące kierunku i prędkości ruchu miejscowości itp. oraz realizuje się przedsięwzięcia dotyczące zwalczanie pożarów.

Do małego lasu kolumna czołowa wjeżdża dopiero wtedy, gdy ubezpieczenie marszowe wyjdzie na jego przeciwległy skraj.

4. Marsz pułku w górach

Mała ilość dróg, liczne ciasniny, przełęcze, wąwozy i rzeki, ograniczone możliwości objazdów sprawiają, że pododdziały pułku są bardziej wrażliwe na uderzenia rakiet i lotnictwa.

Wysokie wzniesienia umożliwiają śledzenie ruchu maszerujących wojsk co w znacznym stopniu ułatwia działanie grup dywersyjnych nieprzyjaciela i zaskoczenie.

W terenie górzystym powinny być zwiększone siły i środki prowadzące rozpoznanie dróg marszu i oddzielnych wzniesień. Na wzgórzach panujących nad drogami marszu powinny być wystawione na okres przyścia wojsk ubezpieczenia stałe. Dla uprzedzenia nieprzyjaciela w uchwyceniu przełęczy, węzłów dróg i wyjść z wąwozów mogą być wysyłane oddziały wydzielone lub wysadzane taktyczne desanty powietrzne.

Najsilniejszą obroną przeciwlotniczą należy organizować w rejonach ciałnin, wąwozów, przełęczy, mostów i przepraw. Do tych rejonów zawczasu wysuwa się środki przeciwlotnicze.

Ze względu na ograniczony manewr należy tak formować kolumny, ażeby zabezpieczyć im taktyczną samodzielność. Odnosi się to zwłaszcza do czołowych pododdziałów, które będą pierwsze wchodzić do walki po zetknięciu się z nieprzyjacielem.

Przy formowaniu ugrupowania marszowego pułku należy uwzględnić fakt, że pododdziały czołgów w czasie zetknięcia się z nieprzyjacielem w ciałninie i innych wąskich miejscach nie potrafią w pełni wykorzystać swojej siły uderzeniowej. W związku z tym w czołowej kolumnie ugrupowania marszowego pułku celowo jest rozmieszczać pododdziały zmechanizowane, wzmocnione czołgami. Kiedy zaś zetknięcie z nieprzyjacielem jest możliwe na płaskowzgórzu lub szerokich dolinach, na czole kolumny sił głównych pułku mogą się posuwać pododdziały czołgów.

Wobec konieczności pokonywania w czasie ruchu w terenie górzystym stromych wzniesień oraz wąskich odcinków dróg o ostrych zakrętach, należy uwzględniać rozciągania i skupiania się kolumn. Aby do tego nie dopuścić, należy odpowiednio zorganizować służbę porządkowo-ochronną. Ponadto powinno się często ustawiać ostrzegawcze znaki drogowe o dopuszczalnej prędkości, a w niebezpiecznych miejscach - ogrodzenia.

Ciężkie warunki użytkowania sprzętu motoryzacyjnego w górach powodują znaczne zwiększenie zużycia materiałów pędnych i smarów, ogumienia oraz intensywną pracę silnika i układów sterowania. W związku z tym organizując marsz należy: zwiększyć ruchome zapasy paliwa; wymienić zbyt zużyte ogumie-

nie; zwrócić szczególną uwagę na sprawność i przygotowanie sprzętu technicznego do jazdy.

Odpochniki powinno się wyznaczać na różnych odcinkach dróg w miejscach bezpiecznych od lawin kamiennych i śnieżnych możliwie przy źródłach wody. Unikać także należy zatrzymywania się w korytach wyschniętych rzek.

5. Marsz pułku przez miasto

Przemarsz przez większe miejscowości nie jest wskazany. W tym celu zaleca się wykorzystywać drogi - obwodnice wokół miast lub wybierać inne drogi pozwalające ominąć miasto. Gdy to jest niemożliwe, to przy marszu przez miasto należy: rozpoznać dogodne do marszu ulice /szerokie nie posiadające zwartej zabudowy/; przewidzieć zapasowe drogi marszu; zawczasu wysłać grupy zabezpieczenia ruchu wyposażone w spychacze i ciągniki oraz ustawić znaki drogowe dotyczące objazdów, kierunku marszu, szybkości; oprócz posterunków regulacji ruchu przewidzieć pilota do prowadzenia poszczególnych kolumn przez miasto. Przy przemarszach przez miasto należy ściśle współdziałać z odnośnymi jednostkami terytorialnymi w zakresie wyboru dróg marszu, regulacji ruchu i zabezpieczenia bojowego.

IV. ORGANIZACJA MARSZU PUŁKU

1. Wypracowanie decyzji

Praca dowódcy pułku nad organizacją marszu rozpoczyna się po otrzymaniu zarządzenia wstępnego, lub rozkazu bojowego do marszu. Metoda i treść pracy podobnie jak w innych działaniach, zależy od charakteru otrzymanego zadania, sytuacji ogólnej oraz posiadanego czasu.

Czas przygotowań pułku do marszu można skrócić przez równoczesne wykonywanie czynności organizacyjnych w pułku, batalionie i kompanii oraz przez wykonanie zawczasu znacznej części prac przygotowawczych.

Decyzję do marszu dowódca pułku podejmuje w wyniku analizy zadania i oceny położenia.

Analiza zadania - w czasie analizy zadania dowódca pułku powinien zrozumieć i wyjaśnić głównie następujące zagadnienia:

- zamiar przełożonego na okres marszu /cel marszu i jego rodzaj/ i po jego wykonaniu;
- miejsce i rolę pułku w realizacji zamiaru wyższego przełożonego;
- odległość i czas przeznaczony na wykonanie marszu;
- ilość dróg, linię /punkt / wyjściową i wyrównania rejonu odpoczynków i ześrodkowania.

W wyniku analizy zadania dowódca pułku określa wymagania dotyczące: ugrupowania marszowego; współdziałania z sąsiadami mających wpływ na marsz pułku; czynności, które należy wykonać, żeby przygotować pododdziały pułku do marszu oraz dane, które ma przygotować sztab do podjęcia decyzji.

Po analizie zadania dowódca pułku przeprowadza kalkulację czasu /jeżeli nie powierzy tej czynności szefowi sztabu/ i wydaje wytyczne dla sztabu do organizacji rozpoznania i wydania zarządzeń wstępnych dla dowódców pododdziałów /jeżeli nie postawi sam/ oraz przygotowania danych do decyzji.

Ocena położenia - oceniając położenie dowódca pułku rozpatruje kolejno nieprzyjaciela, wojska własne, sąsiadów, sytuację skażeń i zakazań, teren, warunki klimatyczne, porę roku, doby.

W ocenie nieprzyjaciela - dowódca pułku powinien ustalić:

- miejsce /w jakiej odległości znajduje się nieprzyjaciel/, jego siła, skład i rodzaj działań;
- rubieże /rejony/ możliwego zetknięcia się pułku w czasie marszu z wojskami nieprzyjaciela;
- rubieże /rejony/ i odcinki dróg, na których nieprzyjaciel może użyć broni masowego rażenia;
- charakter działania jego lotnictwa i grup dywersyjno-rozpoznawczych;
- możliwe rejony wysadzenia desantów powietrznych;
- wiadomości, których nie posiada się o nieprzyjacielu oraz sposób ich zdobycia.

Na podstawie oceny nieprzyjaciela dowódca pułku określa: rodzaj zagrożenia ze strony nieprzyjaciela; rubieże, na których może dojść do spotkania; ugrupowanie marszowe; rubieże, które powinna opanować awangarda lub oddział wydzielony; sposób zabezpieczenia pułku przed działaniem broni masowego rażenia, desantów powietrznych, organów rozpoznawczych i lotnictwa nieprzyjaciela.

W ocenie sił własnych dowódca pułku rozpatruje:

- stan pododdziałów i ich rozmieszczenie;
- zdolność bojową i marszową pododdziałów;
- środki wzmocnienia, ich ilość oraz wpływ na wykonanie zadania;
- stan zaopatrzenia materiałowo-technicznego;
- stopień napromieniowania i potrzeby przeprowadzenia zabiegów sanitarnych i specjalnych.

W wyniku oceny wojsk własnych dowódca pułku udokładnia: ugrupowanie marszowe, ustalając w nim miejsce dla każdego pododdziału; podział sił i środków; zadania dla pododdziałów. Ponadto ustala czynności, jakie należy wykonać, żeby osiągnąć możliwie największą szybkość i zapewnić ciągłość zabezpieczenia materiałowego, technicznego i medycznego.

Przy ocenie sąsiadów dowódca pułku powinien uwzględnić charakter ich działania oraz wpływ tych działań na wykonanie zadania przez pułk. Na podstawie tych danych dowódca pułku określa: z którym sąsiadem i w jaki sposób należy nawiązać

łączność i współdziałać, jaki przewidują oni manewr podczas rozwijania i w toku walki; jakie wykonać czynności w celu osłony skrzydeł pułku.

Oceniając sytuację skażeń i zakazań - dowódca pułku na podstawie tych danych, które posiada, ustala stopień skażenia terenu i powietrza w chwili podejścia wojsk do skażonych rejonów oraz możliwość ich pokonania lub obejścia. Sytuacja skażeń i zakazań powinna być na bieżąco uaktualniana w miarę napływu nowych danych.

Ocenę terenu przeprowadza dowódca pułku na podstawie mapy, zdjęć lotniczych, opisów wojskowo-geograficznych, danych ze sztabu wyższego i wiadomości własnego rozpoznania. Ocena terenu obejmuje drogi marszu i przyległy do nich teren. Uwzględnia się przy tym również rejony możliwego zetknięcia z nieprzyjacielem, rubież rozwinięcia wojsk własnych oraz rejony odpoczynków.

W wyniku oceny terenu dowódca pułku określa: rubieże dogodne do prowadzenia boju spotkaniowego; możliwe zmiany ugrupowania wojsk w czasie marszu; miejsce czołgów i innego sprzętu ciężkiego w ugrupowaniu marszowym; czynności w zakresie zabezpieczenia inżynierskiego marszu.

Następnie dowódca pułku ocenia wpływ pogody, pory roku i doby na wykonanie marszu. Ustala sposób zaopatrywania i ewakuacji oraz miejsce swoje i sztabu w ugrupowaniu marszowym.

2. Postawienie zadań

Zadania pododdziałom dowódca pułku może postawić osobiście lub przez oficerów sztabu. W zadaniach do marszu podaje się:

- wiadomości o nieprzyjacielem;
- zadania wojsk działających w przodzie i zadania sąsiadów;
- zadania pułku;
- drogę marszu, punkt wyjściowy i punkty /linie/ wyrównania, rejony odpoczynków;
- skład i zadania oddziału wydzielonego /jeśli się go wysyła/;
- skład i zadania ubezpieczenia marszowego, miejsce pododdziałów w kolumnie sił głównych, miejsce i zadania pododdziałów

artylerii, OPpanc, OZR, SD i tyków oraz kalkulacje marszowe.

Po postawieniu zadań dowódca pułku wydaje wytyczne do zabezpieczenia marszu.

3. Organizacja zabezpieczenia marszu

Zabezpieczenie wojsk w czasie marszu ma na celu zapew -
nienie sprawnego wykonania marszu w nakazanym czasie, niedopusz -
czenie do niespodziewanego napadu naziemnego i z powietrza,
stworzenie wojskom maszerującym warunków skutecznego przeciw -
działania poczynaniom nieprzyjaciela oraz zachowanie pełnej
gotowości bojowej wojsk do działań w dowolnym okresie marszu.

Zabezpieczenie marszu pułku - odpowiednio do ilości po -
siadanych sił i środków - organizuje dowódca pułku na podsta -
wie otrzymanego zadania oraz podjętej decyzji. Ponadto uwzględ -
nia się przedsięwzięcia przełożonego oraz możliwości i zakres
wykorzystania pomocy sił i środków OTK.

Zabezpieczenie wojsk w czasie marszu obejmuje: rozpozna -
nie, obronę przed bronią masowego rażenia; obronę przeciwlot -
niczą; ubezpieczenie, zabezpieczenie inżynieryjne; maskowanie;
zabezpieczenie materiałowe, techniczne i medyczne oraz służbę
porządkowo-ochronną.

Rozpoznanie

Do głównych zadań rozpoznania w marszu należy:

- wykrycie nieprzyjaciela w jak największej odległości, usta -
lenie jego sił, składu, ugrupowania oraz możliwości i charak -
teru działania;
- wykrycie i ustalenie rejonów wyrzucania /wysadzania/ i dzia -
łania desantu powietrznego i grup dywersyjnych;
- zebranie niezbędnych wiadomości o drogach i przyległym tere -
nie.

Rozpoznanie w marszu pułk prowadzi własnymi środkami, a
niezależnie od tego może on otrzymać wiadomości z rozpoznania
prowadzonego przez dywizję oraz lotnictwo rozpoznawcze.

Obrona przed bronią masowego rażenia

Obronę przed bronią masowego rażenia w czasie marszu
pułku zapewnia się przez: ścisłe przestrzeganie ustalonych od -

ległości w głąb i wszerz zarówno podczas marszu jak i w rejonach odpoczynków; sprawną organizację rozpoznania skażeń i zakażeń oraz powiadamianie we właściwym czasie wojsk o użyciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

Dane o użyciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia pułk może otrzymać od własnych organów rozpoznania oraz ze szczebla nadrzędnego i terenowych ośrodków analizy skażeń. Organiczny pluton chemiczny działa w poszczególnych elementach ugrupowania marszowego pułku. Najczęściej rozmieszcza się go drużynami w awangardzie, przy stanowisku dowodzenia i tyłowym stanowisku dowodzenia. Ponadto przydziela się chemików - zwiadowców do samodzielnego patrolu rozpoznawczego.

Do chwili rozpoczęcia marszu, jak również i podczas jego trwania, skażone odcinki terenu wzdłuż dróg należy rozpoznawać i oznaczać. Pododdziałom należy wskazywać drogi obejścia tych odcinków.

Obrona przeciwlotnicza

Obronę przeciwlotniczą podczas marszu zapewniają środki OPL pułku /dywizji jeśli są planowane/ oraz rozwinięty system OPL armii /Frontu/ i OPK.

Wojska OPL wyższego szczebla osłaniają pułk przede wszystkim podczas przechodzenia przez punkty newralgiczne /ciaśniny, węzły dróg, przeprawy/ oraz w rejonach odpoczynków i w rejonie ześrodkowania.

Organiczne środki przeciwlotnicze /baterie ZUS-23-4, brplot - STRZAŁA-1/ rozmieszcza się w kolumnie sił głównych i w awangardzie. Do zwalczania nisko lecących samolotów w pododdziałach wykorzystuje się etatowe środki przeciwlotnicze, a ponadto wyznacza się 1/3 sił i środków pododdziałów ogólnowojskowych.

Do obserwacji powietrznej organizuje się sieć posterunków obserwacyjnych w pododdziałach ubezpieczenia i w kolumnie sił głównych pułku.

W celu zmniejszenia skutków uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela na wojska maszerujące należy:

- ściśle przestrzegać ustalonych odległości między poszczegól-

- nymi kolumnami pododdziałów i elementami ugrupowania marszowego pułku oraz między poszczególnymi wozami bojowymi i pojazdami mechanicznymi w kolumnach;
- mieć dobrze zorganizowaną sieć powiadamiania o grożącym napadzie lotnictwa nieprzyjaciela.

Ubezpieczenie

Podczas organizacji ubezpieczenia należy ustalić niezbędne siły i środki do ubezpieczenia oraz zadania do wykonania i sposób współdziałania ubezpieczeń z pozostałymi wojskami. W stosunku do zagrożenia ze strony nieprzyjaciela dowódca pułku określa kto, w jakiej sile i z jakiego kierunku ma ubezpieczyć maszerujące pododdziały. W zależności od zaistniałej sytuacji ubezpieczenie można wycofać, zmienić lub wzmocnić.

Zabezpieczenie inżynieryjne

Do głównych zadań zabezpieczenia inżynieryjnego należy: rozpoznanie inżynieryjne; przygotowanie i utrzymanie dróg; urządzenie rejonów odpoczynków; wykonanie prac związanych z maskowaniem i likwidacją skutków uderzeń jądrowych nieprzyjaciela. Czynności te wykonują wszystkie pododdziały pułku. Wojsk inżynieryjnych używa się do prac najbardziej skomplikowanych.

Do prowadzenia rozpoznania, usuwania zapór i zawał, budowy dróg na przełaj wyznacza się w pułku z etatowego plutonu inżynieryjno-drogowego oddział zabezpieczenia ruchu /OZR/. W zależności od potrzeb można go wzmocnić pododdziałami ogólnowojskowymi. OZR wysyła się zawczasu na planowaną drogę marszu. W przewidywaniu boju spotkaniowego OZR maszeruje za ubezpieczeniem marszowym. Część sił i środków inżynieryjnych może pozostawać w dyspozycji dowódcy pułku do wykonania niespodziewanie wynikłych zadań.

Maskowanie

W celu zapewnienia skrytego przesunięcia wojsk wskazane jest maszerowanie drogami zasłoniętymi. Przy wyborze dróg należy dążyć do tego, żeby nie przebiegały one przez duże miasta i węzłowe stacje kolejowe, zwłaszcza w czasie marszu w strefie

przyfrontowej. Podczas marszu w nocy należy ściśle przestrzegać maskowania świateł. W rejonach odpoczynku do maskowania należy wykorzystywać rzeźbę terenu oraz maski etatowe i środki podręczne.

Zabezpieczenie materiałowe, techniczne i medyczne

W czasie marszu pododdziały korzystają z doraźnych i ruchomych zapasów, które uzupełnia się podczas odpoczynków. Część transportu z materiałami pędnymi i smarami można w czasie przydzielić do pododdziałów.

W zakresie zabezpieczenia technicznego należy przed rozpoczęciem marszu zapoznać wszystkich kierowców z warunkami technicznymi dróg marszu, nakazanymi prędkościami, zasadami mijania itp. Omawia się też sposoby obsługiwań technicznych, remontów i ewakuacji sprzętu. Zabezpieczenie techniczne organizuje się w formie technicznego zamykania kolumn marszowych batalionów i pułku. Zadaniem technicznego zamykania kolumn jest, ustalenie przyczyn uszkodzeń, udzielanie pomocy lub ewakuowanie z dróg niesprawnych pojazdów. Czas pracy technicznego zabezpieczenia kolumn w jednym miejscu nie powinien przekraczać: na szczeblu kompanii - batalionu - 1 godz.; na szczeblu pułku - 2-3 godz.

Zabezpieczenie medyczne obejmuje terminowe udzielanie pomocy medycznej oraz ewakuowanie porażonych, rannych i chorych. Pomocy medycznej udziela się na szczeblu batalionu i pułku. Porażonych i chorych wymagających ewakuacji kieruje się transportem pułku do najbliższych punktów medycznych lub szpitali cywilnych.

Służba porządkowo-ochronna

Służbę porządkowo-ochronną organizuje się: w rejonie rozmieszczenia pułku przed rozpoczęciem marszu; na drogach wyciągania kolumn do punktu wyjściowego; w rejonach odpoczynków i w rejonach ześrodkowania po wykonaniu marszu; na drogach marszu, gdy pułk maszeruje samodzielnie lub jest odpowiedzialny za organizację ruchu na wyznaczonym odcinku drogi.

W celu sprawniejszej organizacji i dowodzenia służbą porządkowo-ochronną wyznacza się komendantów odcinków dróg i

komendantów rejonów /odpoczynku i ześrodkowania/.

Do służby porządkowo-ochronnej wyznacza się oprócz etatowego pododdziału również i inne pododdziały w zależności od zadań, jakie mają do wykonania.

Służba porządkowo-ochronna może być rozwijana przed wymarszem wojsk na całą drogę, jeśli wystarcza siła i środków, lub też kolejno odcinkami. Należy również przewidzieć pilotów, do prowadzenia poszczególnych członów kolumny.

W wypadku, gdy pułk wykonuje marsz samodzielnie, wówczas jest on odpowiedzialny za organizację służby porządkowo-ochronnej na wyznaczonej drodze marszu /jeżeli nie zabezpiecza jej wyższy szczebel/. Część zadań związanych z zabezpieczeniem sprawnego przemarszu wojsk wykonują jednostki OTK. Dlatego należy z nimi ściśle współdziałać w tym zakresie.

Organizacja dowodzenia i łączności

Do dowodzenia wojskami w marszu na szczeblu pułku organizuje się stanowisko dowodzenia i tyłowe stanowisko dowodzenia. Dowódca pułku określa ich skład i miejsce w ugrupowaniu marszowym pułku. Stanowisko dowodzenia z zasady przesuwa się w kolumnie sił głównych pułku.

Łączność w marszu zapewnia się środkami radiowymi i ruchomymi, a w pododdziałach ponadto i sygnalizacyjnymi. Łączność w marszu powinna zapewnić przede wszystkim:

- terminowe przekazywanie maszerującym pododdziałom dodatkowych zadań bojowych stosownie do powstałej sytuacji;
- szybkie i sprawne powiadamianie wojsk o sytuacji powietrznej, wybuchach jądrowych i skażeniach promieniotwórczych.

Łączność w marszu uruchamia się na rozkaz dowódcy pułku. W wypadku gdy jest zorganizowany system kierowania i kontroli ruchu wojsk i obejmuje on swym zasięgiem drogi, po których maszeruje pułk, wówczas z pułku wydziela się radiostacje UKF typu 105-PM do sieci radiowych komendantów dróg z posterunkami regulacji ruchu.

We wszystkich wypadkach stosowania łączności radiowej należy przekazywać tylko krótkie sygnały i prowadzić rozmowy za pomocą tabel rozmównicznych.

V. PROWADZENIE MARSZU PRZEZ PUŁK

Pomyślne przeprowadzenie marszu zależy nie tylko od dobrej jego organizacji, ale również od właściwej pracy dowódcy i sztabu oraz czynności pododdziałów w toku jego realizacji. Dowódca przy pomocy oficerów sztabu pułku i oficerów rodzajów wojsk i służb powinien bez przerwy kontrolować sposób pełnienia służby porządkowo-ochronnej, porządek marszu wojsk, przestrzeganie zasad maskowania i dyscypliny marszu oraz terminowość przekraczania przez wojska wyznaczonych punktów. Dowódca powinien być na bieżąco zorientowany w położeniu wojsk własnych i nieprzyjaciela i odpowiednio do tego korygować plan marszu, stawiając dodatkowe zadania pododdziałom.

Szczególnie ważnym zagadnieniem jest organizacja wyjścia pułku z rejonu rozmieszczenia na wyznaczoną drogę marszu. W tym celu należy wyznaczyć dla każdego pododdziału drogę do ustawienia się w kolumnie. Ponadto należy ustalić dla każdego pododdziału czas rozpoczęcia wyciągania kolumny i czas wejścia na drogę wyprowadzającą do punktu wyjściowego. Punkt wyjściowy wyznacza się w odległości nie mniejszej jak 5 km od rejonu, z którego rozpoczyna się marsz. Umożliwia to wyciągnięcie kolumny batalionowej. W wypadku gdy marsz rozpoczyna się z miejsca dyslokacji, wówczas punkt wyjściowy wyznacza się w odległości 20-30 km od miejsca rozmieszczenia. Jest to spowodowane koniecznością zapewnienia warunków szybkiego i jednoczesnego opuszczenia garnizonu przez stacjonujące w nim jednostki. Przejście każdej kolumny przez punkt wyjściowy powinno nastąpić po oddaleniu się na ustaloną odległość kolumny maszerującej w przodzie. Nie wolno dopuścić do tworzenia się zgrupowań i zatorów na punktach przejścia. W celu udzielenia pomocy dowódcom pododdziałów w formowaniu i wyjściu kolumn na planowaną drogę marszu wyznacza się na szczeblu pułku odpowiedzialnych oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk i służb. Dla regulowania prędkości ruchu kolumn wyznacza się linie wyrównania w odstępach wymagających 2-3 godz. marszu.

Na sprawny przebieg marszu ma również wpływ właściwa organizacja zabezpieczenia wejścia pułku do rejonu /odpoczynku, ześrodkowania/. Sposób wejścia pułku do rejonu powinien być

zawczasu zaplanowany. Przy planowaniu rejonu do zajęcia należy przewidzieć dla każdego pododdziału drogę zjazdu z drogi głównej i miejsce, w którym ma dany pododdział wjechać na swoją drogę oraz rejon w jaki ma zająć. Sprawność zajmowania rejonów przez pododdziały zależy w dużej mierze od warunków drogowych i regulacji. W tym celu należy zawczasu wysłać grupę rekonesansową dla rozpoznania dróg oraz warunków rozmieszczenia pododdziałów. W skład tej grupy powinni wejść również żołnierze z pododdziałów dla zabezpieczenia regulacji ruchu przy zajmowaniu rejonu. Grupa rekonesansowa powinna rozpoznać planowany rejon rozmieszczenia pułku, zwracając szczególną uwagę na możliwość zajmowania rejonów przez pododdziały, drogi zjazdu i wyjazdu dla każdego z nich, warunki maskowania oraz możliwości szybkiego opuszczenia rejonu. Z chwilą podejścia pułku do rejonu regulacja ruchu wysłana wcześniej z każdego pododdziału kieruje swój pododdział na wyznaczoną drogę prowadzącą do planowanego rejonu. Na rozwidleniach dróg, przez które przewidziany jest marsz kilku pododdziałów wyznacza się posterunki regulacji ruchu, w skład których powinni również wejść oficerowie. Sprawna organizacja wejścia pułku do rejonu przeszkodzi tworzeniu się zatorów, a ponadto skraca czas na wejście do rejonu.

W czasie marszu w warunkach oddziaływania nieprzyjaciela należy przestrzegać następujących zasad:

1. W razie nalotu samolotów nieprzyjaciela pododdziały nie przerywają marsz; ogień do samolotów prowadzą wszystkie środki przeciwlotnicze oraz pododdziały z broni strzeleckiej.
2. W wypadku użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, stany osobowe nakładają środki ochronne, nie rażone kolumny oddalają się jak najszybciej od rejonów uderzeń; wyznaczone grupy przeprowadzają ewakuację porażonych ludzi i sprzętu nadającego się jeszcze do użytku, częściowe zabiegi przeprowadza się bez przerywania marszu /wykonują sami żołnierze za pomocą etatowych środków/, a całkowite na długich odpoczynkach lub po przybyciu do wyznaczonego rejonu; w razie skażenia środkami trującymi zabiegi te przeprowadza się natychmiast.

3. W wypadku gdy drogi są silnie skażone środkami promieniotwórczymi i pokonanie ich może spowodować wchłonięcie przez ludzi dawek promieniowania wyższych od dopuszczalnych norm, należy szukać dróg obejścia; gdy jest to niemożliwe, wówczas marsz pułku na rozkaz dowódcy dywizji może być wstrzymany do czasu, gdy obniży się do dopuszczalnych norm natężenie napromieniowania terenu.
4. Duże obszary objęte pożarem w zasadzie obchodzi się nie angażując sił i środków do ich likwidacji.
5. Walkę z nieprzyjacielem /grupy dywersyjne, desant/ pułk podejmuje wówczas, gdy bezpośrednio oddziałuje on na ugrupowanie marszowe pułku. Główne siły pułku rozwija się na rozkaz dowódcy dywizji.

Marsz kończy się po osiągnięciu przez pułk nakazanego rejonu /rubieży/ lub z chwilą rozpoczęcia rozwijania pułku do walki.

Wykonano w 150 egz.

Egz.Nr 1 - 150 B.T.

Wyk. ppłk LECH

Druk. HG. dn. 15.07.1974 r.

Nr pf.804/pf.1411/WW

Kor. H.S.

BIBLIOTEKA NAUOWA ASG WP
Archiwum Człosta Materii Specjalnych

Nr ewid.

~~A~~ 39956